

SÜRELİDİR

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

7/5571

SAYI : B.02.0.007.00/ 2247
KONU : Yazılı Soru Önergesi

18.12.2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

- İLGİ:** a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 28.11.2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5571-9591/20340 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 04.12.2008 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-15/4840 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Ayşe Jale AĞIRBAŞ'ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını istediği 7/5571 esas no'lu yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 1 Yazı (2 Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 1 Yazı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN AYŞE JALE AĞIRBAŞ'IN
7/5571 ESAS NOLU SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

Toplumlarda yaşanan bozulmaların sonucu ortaya çıkan ve dünyanın çözüm aradığı sorunların başında gelen çocuklara yönelik cinsel istismar, çocuk istismarı tipleri içersinde saptanması en zor olan ve çoğunlukla gizli kalan bir özelliğe sahiptir. Toplumca kabul edilmesi zor olduğu için belirlenmesi ve ortaya çıkarılması zor olan çocukların cinsel istismarı, son günlerde gazete haberlerinde sıklıkla yer alan olayların başında gelmektedir. Son olarak, İstanbul Küçükçekmece'de 16 yaşındaki bir kızımızın 9 yıl boyunca öz babasının tecavüzüne uğradığı ve 3 kez de kürtaj yaptırdığı ortaya çıkmıştır. Bunlar buz dağının görünen yüzüdür, bir o kadarı tespit edilememekte ve kimsenin haberi dahi olmadan kapanmaktadır. Cinsel istismara maruz kalan çocukların yaşlara göre dağılımları incelendiğinde; %30'unun 2-5, %40'ının 6-10, %30'unun 11-17 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Bir başka ifadeyle, cinsel istismara maruz kalan çocukların %70'ini küçük yaş grubundakiler oluşturmaktadır. Kız çocukları, erkek çocuklarına göre 3 kat daha fazla istismara maruz kalmaktadır. Hem aile içinde hemde dışında, çeşitli biçimlerde ve derecelerde cinsel istismara maruz kalan çocukların sağlığı, fiziksel ve psikososyal gelişimi olumsuz etkilenmektedir. Ayrıca, çocukların karşı karşıya kaldığı cinsel istismar, çocukların ticari cinsel sömürüye maruz kalma riskini de arttırmaktadır. Geleceğimiz olan çocuklarımızı cinsel istismardan korumak için acilen gereken tedbirlerin alınması, çocuklarımızın ve ülkemizin yarınları açısından son derece hayati bir önem taşımaktadır.

SORULAR :

- 1) İstatistiklere göre, son beş yılda cinsel istismara uğrayan çocukların yıllar itibariyle sayıları kaçtır?
- 2) Cinsel istismara uğrayan çocukların sayılarının tam olarak belirlenmesi amacıyla hükümetiniz döneminde herhangi bir anket çalışması yapılmış mıdır?
- 3) Hükümet çocukların cinsel istismarını azaltacak hatta bitirecek ne gibi çalışmalar yapmıştır? Bu çalışmaların sonuçları nelerdir?
- 4) Hükümet, çocukların istismarını önleyici çalışmalar ve araştırmalarda bulunan kuruluşlarla koordineli bir çalışma yapmakta mıdır? Bu kuruluşlara gerekli destek verilmekte midir? Bu kuruluşlara hükümetin yaptığı yardımların tutarı ne kadardır?

CEVAPLAR :

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin Haziran 2001'de yürürlüğe koyduğu Sosyal Riski Azaltma Projesinin (SRAP) kurumsal gelişim bileşeni kapsamında SHÇEK'in politika, araştırma, izleme ve değerlendirme yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Söz konusu araştırma kapsamında, korunma altında bulunan çocukların, korunma altına alınma nedenlerine göre dağılımı tespit edilmiştir. SHÇEK Genel Müdürlüğüne bağlı yurt ve yuvalarda korunma ve bakım altında bulunan çocukların

korunma altına alınmaları çeşitli nedenlere dayanmakta olup cinsel istismar nedeniyle hakkında korunma kararı alınan vakaların oranı yaklaşık %0.5 olarak saptanmıştır.

2001-2006 Yılları Arasında Cinsel Saldırı, Cinsel İstismar, Cinsel Taciz, Reşit Olmayanla Cinsel İlişki ve Fuhşa Teşvik ve Aracılık Suçlarından Mağdur Olan Çocuklar hakkında, UNICEF'in teknik desteği sağlanarak, sektörler arası iş birliği gerçekleştirilen ile araştırma sonuçlarının istatistiksel analizi sonrasında yayınlanması beklenmektedir.

T.C. Hükümeti – UNICEF Türkiye Temsilciliği 2006- 2010 Ülke Programı kapsamında "Türkiye'deki Çocuklar İçin İyi Yönetim ve Adalete Doğru Projesinin bir alt bileşeni olarak "Türkiye'de Aile İçi Şiddet ve Çocuk İstismarı" konulu araştırma Jandarma Genel Komutanlığının Genel koordinatörlüğünde UNICEF'in teknik desteği sağlanarak ilgili sektörlerin işbirliği ile yürütülmektedir. Bu araştırmada paydaş kurumlar Adalet Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, SHÇEK olup araştırmanın saha çalışmaları tamamlanmış, istatistiksel veriler değerlendirilmektedir.

Bu konuda Kurumumuzca yapılan çalışmalar;

✓ **Sokakta yaşayan çocuklar;** sokağı mesken tutan, günlük hayatının tamamını sokakta geçiren, yaşadıkları ortamlarda her türlü ihmal, istismar, sömürü ve kötü davranışa maruz kalan, aile veya yasal yakınlarıyla bağları kısmen ya da tamamen kopmuş, risklere karşı kendilerini koruyamayan, bir kısmı da yaşadıkları ortam ve geçirdikleri travma sonucu uçucu ve uyuşturucu madde kullanan çocuklardır. Anayasamız, Yasalarımız ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu açıkça, "çocuk ihmal ve istismarı konusunda ivedi tedbirlerin alınmasını öngörmektedir. Bu çerçevede 2828 Sayılı SHÇEK Yasanın 3. maddesinin (f) bendine eklenen 6. alt bent ve 1997 yılında çıkan 572 Sayılı Kanun Hükmünde Karamame ile sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocuklara hizmet vermek amacıyla Çocuk ve Gençlik Merkezleri hizmete açılmıştır. Çocuk ve Gençlik Merkezleri; eşler arası anlaşmazlık, ihmal, hastalık, kötü alışkanlık, yoksulluk, terk ve benzeri nedenlerle sokağa düşerek sosyal tehlike ile karşı karşıya kalan veya sokakta çalıştırılan çocuk ve gençlerin geçici süre ile rehabilitasyonlarını ve topluma yeniden kazandırılmalarını sağlamak amacıyla kurulan yatılı ve gündüzlü sosyal hizmet kuruluşları olarak tanımlanmıştır. SHÇEK Genel Müdürlüğü 1997 yılı itibariyle 1 Çocuk ve Gençlik Merkeziyle başladığı hizmetlerini, 2008 Yılı Temmuz ayı itibariyle, 38 Merkez ve bu merkezlere bağlı olarak hizmet veren 6 Gözlemevi ile sürdürmektedir. Anılan tarih itibariyle 9354 sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocuğa hizmet verilmektedir.

✓ Ülkemizin de taraf olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 42. maddesinde yer alan "Taraf Devletler ÇHS'nin ilke ve hükümlerinin çocuklar ve yetişkinler tarafından öğrenilmesini sağlar" hükmünden hareketle 81 İlin Çocuk Hakları İl Çocuk Komite üyesi çocukların katılımıyla aktiviteler düzenlenmekte olup "çocuktan çocuğa" tekniği ile şiddetten korunma konusunda eğitimler verilmektedir.

✓ Cinsel istismara uğramış kız çocukları derhal korunma altına alınarak kuruluşlarımıza yerleştirilmektedir. Çocukların yaşadıkları travmayı atlatabilmelerine yönelik psikiyatrik tedavileri, kuruluşlarımızın sağlık personeline takip edilerek üniversite hastanelerinde yaptırılmaktadır. Profesyonel meslek elemanlarınca da psikiyatrik tedaviyi destekleyici, sosyal rehabilitasyon çalışmaları yapılmaktadır. Bu çocuklara yönelik çalışmalar yapan Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezlerinin tanımı 10.02.2007 tarihinde 2828 Sayılı Kanuna eklenmiş ve bu kuruluşların çalışmalarını düzenleyen yönerge 06.08.2007 tarih ve 64 sayılı Bakanlık Makam Onayına istinaden yürürlüğe girmiştir. Kasım ayı itibariyle 9 Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezi suç mağduru ve istismara uğramış korunma ihtiyacı olan çocuklara hizmet vermektedir.

✓ Genel Müdürlüğümüze bağlı olarak hizmet veren toplum merkezleri ve aile danışma merkezlerinde cinsel saldırılar ve çocuk tacizleri ve çocuk istismarlarının aileler ve çocuk

mağdurlar tarafından fark edilmesi, önlenmesi, çocukların ve kadınların kendilerini korumayı öğrenmeleri yönünde eğitilmeleri, yaşanan bir taciz olayından sonra hukuki, psikolojik ve sosyal olarak konu ile ilgili neler yapılabileceği vb. konularının da yer aldığı pek çok program ve çalışma yapılmaktadır. Koruyucu-önleyici sosyal hizmetler kapsamında düzenlemekte olduğumuz bu çalışmalardan bazıları (Ailelere ve kadınlara yönelik) verilen Aile Eğitimleri (0-6 ve 7-19 Yaş), Baba Destek Programları, Kadının İnsan Hakları Programı, Anne Çocuk Eğitim Programlarıdır.

Bu programlar içerisinde ailelerin, kadınların bu konuda bilgi ve bilinç düzeylerini artırmaya, farkındalık yaratmaya yönelik eğitimler verilmektedir.

Çocuk ihmal ve istismar sayısındaki artış, toplumsal duyarlılığın artmasından ve tespitin hızlanmasından kaynaklanan bir artıştır. Geçmişte aile içi sorun olarak algılanan ve kimsenin tepki göstermediği şiddet ve istismar konuları, özellikle 5395 sayılı yasanın yürürlüğe girmesiyle kamu kurum ve kuruluşları arasında işbirliği ve koordinasyonu öngören bir bakış açısının yanında sokaktaki vatandaşa dahi çeşitli sorumluluklar yüklemiştir. Bu kapsamda mevcut sorunların daha hızlı bir şekilde ortaya çıkmasını kolaylaştırmıştır. Kurumumuzca bu tür vakaların tespitine yönelik 24 saat hizmet veren Alo 183 hattı, bilişim ortamda değerlendirilen her türlü e-mail başvurusu, bilgi edinme, Bimer başvuruları ve ayrıca basına yansıyan haberlerin ihbar olarak kabul edilerek müdahale edilmesi, her türlü risk ile karşı karşıya bulunan çocuklara yönelik Çocuk ve Gençlik Merkezleri aracılığıyla hizmet götüren mobil ekiplerin tespitleri vs bu vakaların daha hızlı ve yoğun bir şekilde tespitini kolaylaştırmıştır.

Bu kapsamında yerel düzeyde Belediyelerle, ulusal düzeyde, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği içinde çalışmalar devam etmektedir.

Saygılarımla.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı